

Un grup de radicals trenca els vidres d'un local comercial cèntric de Barcelona el dia de la vaga general: espontàniament o coordinadament?

Tot preparant el Global Action Day

Els aldarulls de la manifestació del 29M a Barcelona són, segons el conseller d'Interior, Felip Puig, un assaig de manifestacions previstes per al maig –el Global Action Day serà el dia 12. Puig prepara noves mesures contra una “guerrilla urbana” que diversos sociòlegs analitzen per a EL TEMPS.

El trencament de vidres de diversos comerços del centre de Barcelona, la cremada d'una cafeteria Starbucks i la fumera negra de 98 contenidors cremats van ser portada als diaris catalans i van aparèixer a mitjans de comunicació d'arreu del món l'endemà de la vaga general del 29 de març. A diferència d'algunes altres ciutats de l'estat espanyol, la manifestació de la capital catalana va acabar amb aldarulls originats per un grup nombrós –tot i que molt petit en comparació amb el nombre d'assistents a la concentració

convocada pels sindicats– de radicals que van centrar la seva irada protesta contra comerços, especialment –però no únicament– aquells que s'identifiquen com a mascarons de proa del mercat globalitzat. Després, ball de bastons amb els mossos, que van detenir 79 persones, i presó preventiva per a quatre. Un centenar d'associacions –sindicals, estudiantils i de professorat– asseguren que dos dels empresonats són estudiants que formaven part de piquets informatius i que van ser detinguts al migdia, abans dels actes vandàlics de la tarda.

El mateix dia de la vaga, el conseller d'Interior, Felip Puig va expressar preocupació perquè la jornada no es convertira en una mena d'assaig de grups violents i organitzats amb vista a manifestacions previstes el mes de maig. El mes entrant hi ha convocades dues accions de protesta d'abast internacional –teòricament, si més no–: el 12 de maig, un Global Action Day semblant al que ja va tenir lloc el 15 d'octubre de l'any passat, quan s'organitzaren accions de protesta a ciutats d'arreu; i el 15 de maig, quan s'escau el primer aniversari

Enfrontaments entre un manifestant i un mossos el dia 29 de març, en què hi havia convocada la vaga general. A la dreta, una cafeteria cèntrica

del 15M i el moviment dels indignats, s'ha convocat una vaga urbana global –*global strike*, en diuen–, seguint el model de la convocada a Oakland (Califòrnia, EUA), el 2 de novembre passat, per la *franquícia* d'indignats que s'hi ha instal·lat, Occupy Oakland, com a resposta al desallotjament forçat del seu campament per part de la policia –un enfrontament que va acabar amb una víctima mortal. La vaga d'Oakland va afectar diversos sectors, però, sobretot, va aturar l'activitat a l'important port comercial de la ciutat, el cinquè en importància dels EUA i vital per a l'economia californiana.

Totes dues convocatòries han estat assumides –amb diversos graus d'entusiasme– pels hereus organitzats del moviment dels indignats a l'estat espanyol. I, sens dubte, eren al cap del conseller Felip Puig quan temia un “assaig”.

Segons testimonis dels episodis més violents viscuts a la manifestació de la vaga general –paral·lela a la convocada pels sindicats– els individus més agressius anaven molt ben organitzats en grups petits i comunicats mitjançant *walkie-talkies*.

Daniel Garcia, portaveu nacional d'Avalot –branca juvenil d'UGT– enumera que les accions tenien una certa organització: “En un moment concret va sortir gent d'arreu cap al mig del carrer carregats amb matalassos –els uns– i tanques –els altres–, per a fer una barricada en poca estona. Però no sé si hi ha una organització al darrere.”

El sociòleg Salvador Cardús n'està convençut: “Van molt ben preparats, amb tot l'instrumental –pedres en llocs on no n'hi ha– i saben com cremar un local en un moment. A més a més, els saqueigs en botigues acaben de demostrar la doble moral amb què actuen.”

Per a Cardús, el fenomen no és nou, i assegura que l'ha conegut de prop durant la seva etapa de degà de la Facultat de Sociologia, però les reduïdes dimensions dels grups fa difícil de fer-ne un perfil.

“És difícil de generalitzar quan parlem de grups petits. Si fos un 60%, podríem treure'n conclusions generals i analitzar si les causes són la crisi actual o una altra cosa, però aquí ens trobem amb un fenomen molt reduït, molt escandalós i reduït, i amb individus

que no són representatius de les capes socials que ocupen: hi ha estudiants que viuen a casa seva o que els mantenen els pares, hi ha gent que va arribar amb moviments antiglobalitzadors i aplica les seves tècniques de lluita des de fa anys: demostren un estil anterior a l'actual crisi econòmica que vivim. Precisament els antisistema ja es van fer conèixer els anys de creixement econòmic, quan les taxes de desocupació eren baixes, i el fenomen era el mateix. El conseller Saura ja s'hi va haver de barallar, amb això.”

No pensa igual el professor de sociologia de l'Autònoma Josep Maria Atentas, autor del llibre *Resistències Globals*. Afirmar que el fenomen és “complex” i creu que “és conseqüència de la fragmentació de la societat”: “El perfil de persones que hi poden participar és bastant divers i obeeix a tipus de persones vinculades a moviments de crítica radical a la societat actual. Són col·lectius de gent més o menys jove que no se senten identificats amb cap organització política ni sindical. Ideològicament, són també molt diversos: alguns són llibertaris o anarquistes i

atacada pels vándals.

alguns altres, no. Pot haver-hi gent del moviment antiglobalització, perquè hi ha gent de generacions diverses. En tot cas, el gruix dels moviments alternatius tenen una altra forma de protesta: la desobediència civil no violenta.”

Per a Atentas, el tractament dels mitjans de comunicació sobre els aldarulls és esbiaixat, com també ho és, diu, l'anàlisi del Departament d'Interior: “Cal defugir el sensacionalisme mediàtic entorn dels fets. Hi ha una voluntat del govern de la Generalitat i dels poders públics de parlar de *kale borroka* i associar els actes de vandalisme als sindicats i grups polítics. És magnífica aquesta mena de comportaments i cal dir que, de vegades, la policia instiga que passin aquestes coses. La policia, de vegades, actua de manera que estimula que hi hagi desordres i enfrontaments. El govern té la necessitat de desprestigiar certs moviments, vol associar les protestes contra les retallades amb els aldarulls i desprestigiar els convocants d'aquestes protestes.”

Al capdavant, segons Atentas, hi ha un intent de justificació d'uns sistemes de repressió més durs –potser en pre-

visió del Global Action Day–: “Es va veient que volen justificar més repressió en un context en què preveuen que n'hi haurà. Volen justificar l'ús creixent de la violència policíaca i noves mesures que endureixen el comportament policíac.”

Carles Feixa, catedràtic d'antropologia social de la Universitat de Lleida, opina semblantment: “Els disturbis al final de la manifestació del 29 de març es lleixen amb unes lents massa unívokes. ‘Instint criminal’, ‘terrorisme de baixa intensitat’, ‘*kale borroka*’, ‘violència antisistema’, ‘grups organitzats’, són etiquetes massa simples per a abordar fenòmens complexos. Sovint es fan servir per a justificar mesures policíacques excepcionals, presumpcions de culpabilitat difuses, aplicacions abusives de la legislació antiterrorista i canvis en la legislació a partir d'alarmes socials prefabricades. I quan alguns s'atreveixen a defugir el pensament únic i introduir matisos en les interpretacions, són –som– desqualificats com a ‘bonistes’ o com a còmplices dels vándals. No em considero bonista i condemno tot acte de violència, però em sembla més perillós el ‘malisme’ hegemònic, que confon l'infern amb el dit que l'assenyala. Trencar aparadors i provocar incendis és del tot condemnable, però no es pot posar al mateix nivell que els còctels molotovs o els trets al clatell.”

Tots dos fan referència a les comparacions que el conseller Felip Puig ha fet dels aldarulls amb la *kale borroka* i les mesures anunciades per a combatre el que ha anomenat “guerrilla urbana”.

Tanmateix, Feixa opina que “hi ha indicis de l'existència a Catalunya de grups neoanarquistes que combinen la vella acció directa amb contracultura i noves tecnologies”. Li sembla “dubtós”, però, “que se'ls pugui fer responsables en exclusiva dels aldarulls del 29M. Per això és legítim d'interrogar-se –afegeix– si la ràbia latent té res a veure amb la meitat de la població juvenil desocupada o amb els desnonaments en curs”. Es demana “si les mesures antiterroristes s'aplicaran també en les celebracions per les victòries del Barça i si el frau fiscal serà combatut amb polítiques de tolerància zero”.

Per a Cardús, “parlar de causes generals és inadequat o fins i tot equívoc.

Quan ho fan perden el context global: que aquests grups ja existeixen des de fa temps, des d'abans de la crisi, i actuen de la mateixa manera des de fa anys”.

Sobre la presència d'estrangers entre els vándals opina que “és veritat que hi ha forasters, italians i altres, que s'han instal·lat a Barcelona com a base d'un estil de vida antisistema i la seva manera de viure al marge: amb petits negocis –botigues i coses diverses– que els permeten de sobreviure”. Al seu costat, entre els més violents també hi ha individus “més ideologitzats, bé siguin de perfil anarquista o estudiantil assembleari antisistema”.

També troben finançament, segons Cardús: “L'Assemblea dels PPCC, per exemple, és una de les organitzacions que funciona i tenen capacitat d'organització, coneixen tècniques de guerrilla urbana, tenen recursos perquè tenen capacitat per a captar diners: la festa major de l'Autònoma –la il·legal–, els dona diners.”

Al contrari que Atentas o Feixa, Cardús opina que aquests grups també tenen una “bona cobertura mediàtica, tenen gent simpatitzant als mitjans de comunicació. Només cal veure'n les imatges. Alguns, fins i tot, van acreditats com a fotògrafs. Jo he pogut veure a l'Autònoma que són art i part. He vist simulacres d'assemblea davant càmeres de televisió quan no hi havia cap assemblea: tot organitzat com un teatre”.

Sobre les mesures anunciades pel Departament d'Interior, Cardús opina que n'hi ha més, abans que les policíacques: “A aquestes situacions s'hi arriba per raons prèvies a l'actuació de la policia, si no per deixadesa institucional. A les universitats causen molta despesa en destrosses i pintades i ningú no s'atreveix a portar-los al tribunals. Hi ha deixadesa també per part d'alguns ajuntaments, que hi són condescendents per proximitat ideològica o perquè pensen que és possible de negociar-hi.”

Tots els consultats, per això, coincideixen a dir que les detencions practicades pels mossos el 29M i la presó preventiva per a estudiants que no hi havien participat són mesures que s'han d'esmenar.

Alex Milian